

Zaborowski, Robert

Zespół Historii Nauki XIX/XX w. - seminarium prowadzone przez doc. dr hab. Andrzeja Biernackiego

---

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 50/2, 297-301

2005

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

liny oraz, co ciekawe, wysokością jej pędu. Im wyższa roślina, tym więcej miała nazw, prawidłowość ta zmieniała się w przypadku drzew, których użytkowanie miało charakter ogólny, a w związku z tym nazwy podlegały unifikacji. Wystąpienie dr Ireneusza Moraczewskiego jest kolejnym przykładem nowatorskiego, niestandardowego podejścia otwierającego nowe pola badawcze. Jest też świadectwem zmiany jaka następuje w naukach przyrodniczych, znakiem potrzeby spojrzenia szerszego niż dotychczas.

Rozwinięciem i uzupełnieniem referatów była dyskusja, podczas której obok uwag dotyczących samych wystąpień uczestnicy wyrażali duże zainteresowanie kontynuacją i rozwinięciem przedstawionych tematów badań.

Piotr Klepacki

Muzeum Botaniczne

i Pracownia Historii Botaniki

im. J. Dyakowskiej

Ogród Botaniczny UJ

Kraków

ZESPÓŁ HISTORII NAUKI XIX/XX W. – SEMINARIUM PROWADZONE PRZEZ DOC. DR. HAB. ANDRZEJA BIERNACKIEGO¹

Seminarium Zespołu historii nauki XIX/XX w. (do lutego 2001 Zespołu historii nauki XIX w.) zostało wznowione i jest prowadzone przez doc. dr. hab. Andrzeja Biernackiego². Od kwietnia 2000 do marca 2005 odbyło się 47 posiedzeń, średnio raz na miesiąc w okresie od stycznia do czerwca i od października do grudnia (w 2000: 3 + 4, 2001: 7 + 3, 2002: 6 + 3, 2003: 6 + 3, 2005: 3). Zaproszonymi referentami byli profesorowie (24), doktorzy habilitowani (6), doktorzy (6), magistrowie (2), redaktorzy (1) z Warszawy (32, w tym 14 z IHN PAN), z Lublina (3), Krakowa (2), Łodzi (2), Wrocławia (2), Częstochowy (1), Tamowa (1) i z Torunia (1). Czworo z nich wystąpiło dwa razy, jeden trzy razy, jeden pięć razy.

Liczba uczestników jest zmienna (średnio 14 osób). Najwięcej, ponad 30 osób, zgromadziły referaty poświęcone profesorowi J. Krzyżanowskiemu dr Marii Bokszczyńskiej oraz referat o czarownicach prof. J. Tazbira. Gdy uczestników jest mniej – najmniej było ich pięciu – doc. Biernacki przypomina formułę, że „wykład jest ważny, gdy słuchaczy jest trzech”. Po jego zagajeniu referenci dysponują zazwyczaj godziną, po której następuje dyskusja, często wypełniająca drugą godzinę – stopniowo przechodzi ona w część towarzyską posiedzenia.

Pięć referatów zredagowanych następnie w wersji obcojęzycznej zasililo rocznik „Organon”: R. A. Tokarczyk: *Justice as the Chief Value of Law* („Organon” 28–30, 1999–2001), R. Zaborowski: *Sentiment, pensée et volonté*

dans les écrits de Wincenty Lutosławski (1863–1954), M. Piotrkowska: *Friends of Mankind. Obligations of Philanthropists as Shown in a Wilno Journal Called „History of Charitable Works at Home and Elsewhere with Information Intended to Improve Them” (1820–1824)*, J. Dowgiałło: *Polish Hydrogeology till World War I: An Outline* (in: „Organon” 31, 2002) oraz P. Biliński: *Feliks Koneczny, studioso della storia della Russia e dell’Europa Orientale* (in: „Organon” 32, 2003).

Cechą właściwą tego seminarium jest to, że informacja o posiedzeniach dociera na dwa, czasem na jeden tydzień przed jego terminem. Być może utrudnia to przybycie osobom, które w sposób bardziej precyzyjny planują swój czas. Trzeba dodać, że sala 19c znajduje się w meandrach Pałacu Staszica, co sprawia, że trafienie do niej pierwszy raz może być dowodem, ale i sprawdzianem determinacji.

Wypada życzyć doc. Andrzejowi Biernackiemu prowadzącemu Seminarium oraz Instytutowi Historii Nauki PAN pomyślnej kontynuacji, utrzymania regularności i nowych autorów – różniących się w swoich zainteresowaniach, ale którym wspólne jest zainteresowanie historią nauki. Jako uczestnik 36 posiedzeń mogę powiedzieć, że również i te, których tytuły były dla mnie nieme, gdy widniały na papierze zaproszenia, okazywały się inspirujące i odkrywające istotne paralele pomiędzy różnymi nauki, jeśli są one ujmowane z punktu widzenia historii nauki.

Lista tematów posiedzeń Zespołu historii nauki XIX/XX w.

2000

- 11 IV 2000   Andrzej Śródka, *Warszawskie nauczanie medycyny w XIX w.*
 9 V 2000   Marek Troszyński, *Mickiewicz i Słowacki (Prehistoria „Antagonizmu Wieszczów”)*
 6 VI 2000   Ryszard Wojciechowski, *Kazimierz Władysław Wójcicki – uczony czy dyletant?*
- * * *
- 26 IX 2000   Elisabeth Kridl-Valkenier, *Manfred Kridl – mój Ojciec*
 3 X 2000   Leon Tadeusz Błaszczyk, *Filologia klasyczna w Warszawie w latach 1862–1915*
 31 X 2000   Leszek Zasztowt, *Kilka uwag na temat amerykańskiej historiografii dotyczącej Rosji*
 21 XI 2000   Jerzy Dobrzycki, *Kopernik w roku 1854*

2001

- 23 I 2001   Wojciech Radomski, *Mosty – technika i sztuka*
 27 II 2001   Stanisław Mossakowski, *Co można wyczytać z jednej kartki papieru czyli o warsztacie historyka sztuki*

[od tej daty Zespół Historii Nauki XIX/XX w.]

- 20 III 2001 Michał Heller, *Relacje między fizyką a filozofią w XX wieku*
- 24 IV 2001 Józef Szymański, *Nauki pomocnicze historii w Polsce*
- 15 V 2001 Maria Bokszczyńska, *Prof. Julian Krzyżanowski (1892–1976) – jaki był, jakiego go wspominamy*
- 22 V 2001 Roman Tokarczyk, *Biojurysprudencja: nowy nurt prawnoznawstwa*
- 26 VI 2001 Janusz Taźbira, *Henryk Rzewuski czytany dzisiaj*
- * * *
- 23 X 2001 Bożena Płonka-Syroka, *Niemiecka medycyna romantyczna w kontekście europejskim*
- 27 XI 2001 Monika Piotrowska, *Praktyczne wskazania dla filantropów na łamach wileńskich „Dziejów Dobroczynności Krajowej i Zagranicznej z wiadomościami ku wydoskonaleniu jej służącemu” (1820–1824)*
- 18 XII 2001 Krzysztof Okopień, *„Nieszczerość” jako fundamentalne pojęcie myślenia Kantowskiego*

2002

- 29 I 2002 Bolesław Orłowski, *Inżynier – omalże stereotypowy zawód polskiego XIX-wiecznego emigranta*
- 26 II 2002 Leon Miodoński, *Między racjonalizmem a ezoteryką. Drogi (i bezdroża) nowożytnej nauki i filozofii*
- 26 III 2002 Ryszard Kiersnowski, *O numizmatyce*
- 23 IV 2002 Mirosław Harciarek, *Metody optyczne i holografia jako opis umysłu*
- 28 V 2002 Wanda Grębecka, *Świat – 50 lat współzycia z postępem biologii*
- 18 VI 2003 Robert Zaborowski, *Uczcie, wola, myśl w pismach Wincentego Lutosławskiego*
- * * *
- 8 X 2002 Stanisław Fita, *Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza. Historia i spory: 1866–1914*
- 19 XI 2002 Tomasz Kubikowski, *Zbigniew Raszewski (w dziesiątą rocznicę rozstania)*
- 17 XII 2002 Robert Zaborowski, *Tadeusz Zieliński – psychologia homerycka i nie tylko; w programie dyskusji – m.in. omówienie książki T. Zielińskiego *Kultura i rewolucja. Publicystyka z lat 1917–1922* (artykuły przełożone z rosyjskiego i opracowane przez Hannę Geremek)*

2003

- 4 II 2003 Jan Pruszyński, *Dziedzictwo kultury jako przedmiot nauki (Zakres, terminologia i implikacje praktyczne)*
- 11 III 2003 Wanda Grębecka, *Miejsce badań fizjograficznych prowadzonych w Krzemieńcu w światowych badaniach fizjograficznych*
- 25 III 2003 Marian Bizan, *Gawęda o dawnych mistrzach: Wiktor Hahn, Juliusz Kleiner, Stanisław Pigoń (i inni)*
- 15 IV 2003 Elżbieta Mycielska-Dowgiałłowa, *Jak geomorfolodzy mogą służyć innym naukom*
- 20 V 2003 Zdzisław Gajda, *Wydział Lekarski Uniwersytetu Jagiellońskiego wobec społeczeństwa i środowiska macierzystej uczelni*
- 18 VI 2003 Prelekcje w cyklu *Nasi Mistrzowie*: Jerzy Michalski, Władysław Konopczyński jako badacz historii ustroju Polski oraz Andrzej Wycząński, Władysław Konopczyński jako opiekun młodzieży

* * *

- 21 X 2003 Wanda Popiak, *Nauka greki i łaciny w Polsce Niepodległej (1918–1939)*
- 25 XI 2003 Robert Zaborowski, *Dzieło Leona Tadeusza Błaszczyka, „Filologia klasyczna na Uniwersytecie Warszawskim w latach 1816–1915” – w części towarzyskiej spotkania: Jubileusz prof. L. T. Błaszczyka*
- 16 XII 2003 Maria Bokszczanin, *Nad listami Henryka Sienkiewicza*

2004

- 3 II 2004 Bolesław Orłowski, *Polscy inżynierowie-emigranci w XIX stuleciu (ich biografie i osiągnięcia)*
- 24 II 2004 Jan Dowgiałło, *Początki hydrogeologii polskiej i jej osiągnięcia do I wojny światowej*
- 16 III 2004 Piotr Biliński, *Feliks Koneczny – jego biografia naukowa*
- 18 V 2004 Robert Zaborowski, *Medycyna w zastosowaniu do analizy literackiej*
- 25 V 2004 Piotr Hüner, *Od Towarzystwa Naukowego Krakowskiego do Polskiej Akademii Umiejętności*
- 22 VI 2004 Robert Zaborowski, *Kazimierz Dąbrowski – wprowadzenie do biografii autora teorii dezintegracji pozytywnej*

* * *

- 12 X 2004 Zbigniew Wójcik, *Polska literatura syberyjska*
- 9 XI 2004 Jerzy Starnawski, *Korespondencja Romana Pollaka z Giovannim Maverem*
- 14 XII 2004 Janusz Tazbir, *Spór o czarownice*

2005

- 25 I 2005   Bolesław O r ł o w s k i , *Najwybitniejsi polscy pionierzy techniki na obczyźnie w okresie zaborów*
- 1 III 2005   Wanda M o s s a k o w s k a , *Dagerotypowe początki fotografii*
- 29 III 2005   Andrzej Ś r ó d k a , Ryszard W. G r y g l e w s k i , *Recepcja osiągnięć polskich uczonych w świecie*

Przypisy

¹ W przygotowaniu sprawozdania wykorzystałem materiały z archiwum prowadzonego przez p. M. Olszewską, której dziękuję za udostępnienie mi ich.

² Doc. Biernacki organizuje program Seminarium, zaprasza referentów, a także stara się o kawę, herbatę i wyszukane łakocie dla uczestników Seminarium. Pomoc techniczną otrzymuje ze strony p. Małgorzaty Olszewskiej, sekretarki Instytutu Historii Nauki PAN, która rozsyła zaproszenia uczestnikom Seminarium oraz opiekuje się salą w czasie trwania w niej Seminarium. Sala konferencyjna IHN PAN (19c) jest udostępniana przez dyrektorów IHN PAN (najpierw przez prof. dr. hab. med. Andrzeja Śródkę, od 2003 przez prof. dr. hab. Kalinę Bartnicką). IHN PAN firmuje Seminarium doc. Biernackiego i pokrywa koszty korespondencji. W 2003 doc. Biernacki przeszedł na emeryturę i od tego czasu prowadzi Seminarium społecznie. Seminarium odbywa się z zasady w ostatni wtorek miesiąca o godzinie 12 (wyjątkowo w inny dzień lub o późniejszej porze).

Robert Zaborowski
Instytut Historii Nauki
Warszawa

DZIAŁALNOŚĆ ZESPOŁU SEKCJI HISTORII FARMACJI PTFARM W 2004 R.

Zespół Sekcji Historii Farmacji zrzesza ok. 250 farmaceutów członków PTFarm w 14 Sekcjach terenowych przy Oddziałach PTFarm. Obecnie od 27.05.2004 r. prezydium Zespołu Sekcji Historii Farmacji posiada następujący skład: Przewodniczący – dr Jan Majewski, wiceprzewodniczący: prof. dr hab. Dionizy Moska, dr Katarzyna Hanisz, dr Andrzej Wróbel. Sekretarze – dr Jadwiga Brzezińska, mgr Lidia Czyż, członkowie – dr Stefan Rostafiński, mgr Michał Pawłowski, mgr Jerzy Waliszewski. Przewodniczący honorowi: doc. dr hab. Władysław Szczepański, prof. dr hab. Henryk Romanowski.

Zespół SHF integruje, inspiruje i promuje działalność naukową historyków farmacji, stwarzając warunki do prezentowania prac naukowych, dba o rozwój zainteresowań historią farmacji, motywuje do działalności w zakresie ochrony